

Dosarul nr. 2ra-368/23
2-19045745-01-2ra-06032023

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. S. Colun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

Î N C H E I E R E

23 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Lilia Roic-Botezatu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Victor Lavrenenco,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Prutean Lilian” împotriva lui Victor Lavrenenco cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică acordată, penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, și

la cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Victor Lavrenenco împotriva Cabinetului Avocatului „Prutean Lilian” cu privire la declararea nulității contractului de asistență juridică,

împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis cererea de apel declarată de Victor Lavrenenco, s-a casat parțial hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, în partea referitoare la încasarea penalității, dobânzii de întârziere și s-a emis în această parte o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă :

La 22 mai 2018, CA „Prutean Lilian” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Lavrenenco cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică acordată, penalității, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a relatat că, la 08 decembrie 2017 a semnat cu Victor Lavrenenco contractul de asistență juridică, potrivit Anexei nr. 1 al căruia urma să-i acorde asistență juridică calificată în cauza penală pornită împotriva ultimului în temeiul art. 190 alin. (5) din Codul penal, iar acesta să-i achite plata pentru serviciile juridice prestate în sumă de 25 000 de lei și 600 de lei cu titlu de cheltuieli pentru transport la fiecare prezentare la organele de drept și/sau participare la urmărirea penală.

Prin Ordonanța din 28 martie 2018 a fost dispusă scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Victor Lavrenenco cu clasarea cauzei penale.

Potrivit Anexei nr. 2 a contractului de asistență juridică menționat, au convenit să-i acorde asistență juridică calificată în cauza penală pornită împotriva lui în temeiul art. 264 alin. (3) din Codul penal, ultimul urmând să-i achite suma de 25 000

lei și 400 lei cu titlu de cheltuieli pentru transport la fiecare prezentare la organele de drept și/sau participare la urmărirea penală.

Prin Ordonanța din 31 ianuarie 2018 a fost dispusă scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Victor Lavrenenco cu clasarea cauzei penale.

Astfel, reclamantul a precizat că, contrar prevederilor contractului de asistență juridică încheiat la 08 decembrie 2017 și a anexelor semnate la acesta, Victor Lavrenenco a refuzat achitarea serviciilor juridice prestate, iar somația cu privire la executarea benevolă a obligațiilor contractuale a rămas fără răspuns.

Având în vedere cele enunțate, CA „Prutean Lilian” a solicitat încasarea de la Victor Lavrenenco a cheltuielilor pentru asistență juridică acordată în cuantum de 50 000 de lei, a sumei de 250 de lei pentru fiecare zi, începând cu data de 01 februarie 2018 și până la data executării, a sumei de 250 de lei pentru fiecare zi, începând cu data de 29 martie 2018 și până la data executării, dobânda de întârziere în mărime de 4500 de lei și a cheltuielilor de judecată suportate.

La 29 mai 2019 și ulterior la 15 iulie 2019, Victor Lavrenenco a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva CA „Prutean Lilian”, prin care a solicitat constatarea nulității contractului de asistență juridică din 08 decembrie 2017 încheiat cu Cabinetul Avocatului „Prutean Lilian” și a anexelor nr. 1 și 2 la contract, respingerea ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de CA „Prutean Lilian” și dispunerea numirii unei expertize grafoscopice asupra semnăturilor la rubrica Victor Lavrenenco din contractul de asistență juridică din 08 decembrie 2017 încheiat cu Cabinetul Avocatului „Prutean Lilian” și anexele nr. 1 și 2 la contract (f.d.38-40, 67-69, Vol.I).

În susținerea cererii reconvenționale, Victor Lavrenenco a menționat că între el și avocatul Lilian Prutean nu a fost încheiat niciun contract de asistență juridică.

De asemenea, a confirmat că, au fost două dosare, unul intentat în privința fiului său Victor Victor Lavrenenco în temeiul art. 264 alin. (3) din Codul penal și al doilea în privința sa, în temeiul art. 190 alin. (5) din Codul penal.

În context, Victor Lavrenenco a susținut că pentru serviciile de asistență juridică acordată în carul dosarului de învinuire a fiului său, a achitat avocatului suma de 6000 lei, fapt pentru care nu i-a fost eliberat bon fiscal și nici nu a fost întocmit un contract de asistență juridică, iar pentru serviciile de asistență juridică acordată în carul dosarului de învinuire a sa, a achitat suma de 500 de Euro, fapt pentru care, la fel nu i-a fost eliberat bon fiscal și nu a fost întocmit un contract de asistență juridică.

Faptul că, CA „Prutean Lilian” nu a încheiat Contractul de asistență juridică din 08 decembrie 2017 este confirmat prin mandatul prezentat de avocat la Organul de Urmărire Penală al Inspectoratului de Poliție Ștefan-Vodă, în care, la rubrica respectivă nu este indicat un contract de asistență juridică, precum și prin mandatul prezentat la Organul de Urmărire Penală Anenii Noi, în care, la rubrica respectivă este indicată o altă dată a contractului de asistență juridică – 22 decembrie 2018.

Astfel, Victor Lavrenenco a conchis că, circumstanțele date indică asupra falsificării contractului de asistență juridică și a acordurilor adiționale, în ambele dosare, avocatul Lilian Prutean participând numai la câte o singură acțiune procesuală, și anume la recunoașterea în calitate de bănuțit, pentru care solicită o sumă ireală de 55 000 lei.

Ulterior, CA „Prutean Lilian” a solicitat încasarea de la Victor Lavrenenco cheltuielile pentru asistența juridică acordată în mărime de 50 000 lei, a sumei de 91500 de lei cu titlu de penalitate, a sumei de 18 000 lei cu titlu de dobândă de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată suportate.

Prin hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de CA „Prutean Lilian”. S-a încasat de la Victor Lavrinenco în beneficiul CA „Prutean Lilian” cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 50000 de lei, penalitatea în sumă de 91500 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 18000 de lei. S-a respins ca fiind neîntemeiată cerința cu privire la încasarea de la Victor Lavrinenco în beneficiul CA „Prutean Lilian” a cheltuielilor de judecată (f.d. 181, 185-190, Vol. I).

La 27 septembrie 2021, Victor Lavrenenco a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 septembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, solicitând casarea acesteia, cu respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Prutean Lilian” (f.d.183, Vol. I).

La 14 februarie 2022, Victor Lavrenenco a depus cerere de apel motivat împotriva hotărârii din 24 septembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, în care a reiterat pretențiile inițiale, suplimentar solicitând admiterea integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d.199-201, Vol. I).

Prin decizia din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Victor Lavrenenco. S-a casat parțial hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, în partea referitoare la încasarea penalității și dobânzii de întârziere și în această parte s-a emite o hotărâre nouă, prin care s-a încasat de la Victor Lavrenenco în beneficiul CA „Prutean Lilian” penalitatea în mărime de 50 000 de lei, în rest, pretențiile cu privire la încasarea penalității și dobânzii de întârziere s-au respins ca neîntemeiate. În rest, hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, s-a menținut fără modificări (f.d.219-229, Vol. I).

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău, a conchis că prima instanța, la pronunțarea hotărârii, deși a determinat corect raportul juridic dedus judecării, nu a constatat și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei cu privire la termenul executării obligațiilor contractuale și a aplicat eronat norma de drept material ce ține de obligația debitorului de a repara prejudiciul cauzat persoanei ca rezultat al neexecutării obligației, situație ce impune casarea parțială a actului judecătoresc contestat.

Astfel, invocând dispozițiile art. 8 alin. (1) din Codul civil, art. 220 alin. (1), art. 512 alin. (1), art. 514, art. 572 alin. (2), art. 970 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la momentul stingerii situației juridice), art. 8 alin. (1), (3), art. 60 alin. (1) și (2), art. 63 alin. (1), (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, precum și prevederile art. 6 și 7 ale Statutului profesiei de avocat, aprobat de Uniunea Avocaților din RM la 29 ianuarie 2011, Curtea de Apel Chișinău a constatat întrunirea temeiului pentru materializarea prevederilor din anexele nr. 1 și nr. 2 la contractul de acordare a asistenței juridice din 08 decembrie 2017, Cabinetul Avocatului „Prutean Lilian” urmând să beneficieze de plata serviciilor acordate în sumă de 25 000 de lei, pentru fiecare serviciu, în total în mărime de 50 000 lei.

Or, anexele nr. 1 și nr. 2 la contractul de acordare a asistenței juridice din 08 decembrie 2017, stabilesc onorariu fix în mărime de 25 000 de lei, pentru fiecare

serviciu, iar prin prisma Recomandării Consiliului Uniunii Avocaților din RM, reprezintă o clauză admisibilă, dacă părțile în urma negocierilor au convenit astfel.

De altfel, instanța de apel a relevat că la materialele dosarului nu au fost anexate probe, care să justifice caracterul ilegal al clauzei contractuale indicate. Or, simplul fapt că după acționarea în judecată, Victor Lavrenenco a invocat dezacordul cu clauza respectivă, nu justifică în sine temeinicia pretenției.

Mai mult, obiecțiile lui Victor Lavrenenco că nu el a executat semnătura pe contractul de asistență juridică și anexele acestuia, sunt combătute prin constatările Raportului de expertiză judiciară nr. 1357-1360 din 09 iulie 2019 și nu servesc temei pentru a desconsidera caracterul legal al contractului de acordare a asistenței juridice din 08 decembrie 2017 și a anexelor la acesta, încheiate cu respectarea condițiilor stabilite de lege.

Astfel, prima instanță corect a concluzionat că, nu este întrunit temeiul juridic prevăzut la art. 220 alin. (1) din Codul civil pentru a considera nul contractul de acordare a asistenței juridice din 08 decembrie 2017 și anexele la acesta și, prin urmare, temeinic și legal a respins acțiunea reconvențională, ca neîntemeiată.

De altfel, prima instanță temeinic și legal a încasat de la Victor Lavrenenco în beneficiul CA „Prutean Lilian” suma de 50 000 lei, cu titlu de datorie. Or, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Victor Lavrenenco nu a prezentat probe ce ar confirma că, contractul de acordare a asistenței juridice din 08 decembrie 2017, ar fi fost reziliat sau că dânsul ar fi achitat anumite sume în temeiul acestuia, precum și că anterior adresării în judecată cu acțiunea reconvențională ar fi invocat pretenții față CA „Prutean Lilian” referitor la calitatea asistenței juridice acordate.

Subsecvent, referitor la pretenția înaintată de CA „Prutean Lilian” privind încasarea din contul lui Victor Lavrenenco a penalității și dobânzii de întârziere, Curtea de Apel Chișinău, reieșind din dispozițiile art. 575 alin. (1), art. 602 alin. (1), art. 617, 619, 624 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la momentul stingerii raportului juridic), a reținut că în speță, nu este stabilită cu certitudine data scadenței obligației pecuniare a lui Victor Lavrenenco, or, din contractul de acordare a asistenței juridice din 08 decembrie 2017 și anexele la acesta nu urmează o dată calendaristică la care ultimul trebuia să efectueze plata serviciilor acordate în mărime de 25 000 lei pentru fiecare serviciu.

Mai mult, Victor Lavrenenco nu a fost pus în întârziere urmare a somației CA „Prutean Lilian”. Or, din somația întocmită de Cabinetul Avocatului „Prutean Lilian” și adresată lui Victor Lavrenenco nu rezultă data acesteia și dovada de expediere. Mai mult, contrar prevederilor art. 118 alin.(1) din Codul de procedură civilă, CA „Prutean Lilian” nu a prezentat probe ce ar confirma că Victor Lavrenenco a recepționat somația și a cunoscut că urmează să execute obligația de plată în termen de trei zile, iar potrivit art. 122 alin. (1) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu niciun fel de alte mijloace probante.

Astfel, instanța de apel, pornind de la faptul că stabilirea perioadei de calcul a dobânzii de întârziere și penalității constituie circumstanță importantă pentru justa soluționare a cauzei, a opinat că soluția instanței de fond în această parte nu se încadrează în limitele art. 130 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

În context, invocând prevederile art. 942 alin. (1), (4) din Codul civil (în vigoare din data de 01 martie 2019), dar și ale art. 39 al Legii pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova nr. 1125 din 13 iunie 2002, instanța de apel a subliniat că instanța de fond, fără a verifica perioadele pentru care au fost calculate penalitatea și dobânda de întârziere, eronat a concluzionat admiterea ambelor pretenții.

Așadar, din considerentele enunțate, instanța ierarhic inferioară a admis apelul declarat de către Victor Lavrenenco, a casat hotărârea primei instanțe în partea referitoare la încasarea penalității și dobânzii de întârziere, respingând solicitarea înaintată de CA „Prutean Lilian” împotriva lui Victor Lavrenenco cu privire la încasarea penalității în sumă de 91500 de lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 18000 de lei, în rest, a menținut hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central.

La 01 decembrie 2022, prin intermediul poștei terestre (f.d.5, Vol.II), Victor Lavrenenco, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu respingerea acțiunii CA „Prutean Lilian” și admiterea cererii reconvenționale (f.d.2-5, Vol.).

În motivarea recursului, recurentul a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău pe care o consideră neîntemeiată și ilegală, deoarece la emiterea acesteia instanța ierarhic inferioară nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

La 09 martie 2023, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa CA „Prutean Lilian”, copia recursului declarat de Victor Lavrenenco, împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 8, Vol. II).

Deși, la 21 martie 2023, CA „Prutean Lilian”, a recepționat copia recursului, fapt confirmat prin avizul de recepție DS8004539634AS (f.d.10, Vol. II), acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință, prin care să-și expună opinia referitor la recursul declarat de Victor Lavrenenco, împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 28 iunie 2022 și expediată părților, prin intermediul oficiului poștal la 09 noiembrie 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc, anexată la dosar, însă, la caz, lipsește dovada recepționării acesteia de către recurentul Victor Lavrenenco (f.d. 194, Vol. I).

În aceste circumstanțe, recursul declarat de Victor Lavrenenco la data de 01 decembrie 2022, se consideră în termen.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de Victor Lavrenenco, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de Victor Lavrenenco, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Victor Lavrenenco, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Din analiza recursului declarat rezultă că Victor Lavrenenco a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(2) lit. a) – neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 01 decembrie 2022, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența

unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu a stabilit.

În acest context, Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

În speță, Completul de judecată menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, Completul de judecată reține că argumentele invocate de către Victor Lavrenenco, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul declarat de către Victor Lavrenenco, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Victor Lavrenenco, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Lilia Roic-Botezatu